

Duurzaam op weg in Utrecht

POSITION PAPER
PROVINCIALE STATENVERKIEZINGEN 2019

Duurzaam op weg in Utrecht

De sector transport en logistiek is onmisbaar voor het dagelijks leven van alle inwoners en voor het bestaansrecht van bedrijven in Utrecht. Of het nu gaat om de bevoorrading van winkels, het bezorgen van pakketten of het leveren van materialen voor de bouw: we hebben er allemaal iedere dag mee te maken. Er is een directe relatie met economie en werkgelegenheid. Provincie en bedrijfstak hebben in de komende jaren gemeenschappelijke uitdagingen. In deze notitie geeft Transport en Logistiek Nederland (TLN) aan hoe we daarop een antwoord kunnen geven, in het belang van de inwoners van Utrecht.

Wat zijn die uitdagingen?

De grootste uitdagingen voor de sector transport en logistiek in Utrecht zijn volgens TLN:

1. bereikbaarheid en infrastructuur die daarvoor zorgt;
2. duurzame mobiliteit en innovatieve mogelijkheden om dat te bereiken;
3. een ruimtelijke ordening die inspeelt op ontwikkelingen en
4. een arbeidsmarkt waar vraag en aanbod in evenwicht zijn.

Deze vier punten worden verderop uitgewerkt.

Sector Transport en Logistiek

De sector transport en logistiek draagt jaarlijks 53 miljard euro bij aan de Nederlandse economie. Met 650.000 arbeidsplaatsen levert de bedrijfstak een forse bijdrage aan de werkgelegenheid. Een goed ondernemersklimaat is onontbeerlijk voor deze sector en van belang voor de ontwikkeling van de samenleving, ook in Utrecht. Samen met het bestuur in Utrecht wil TLN het ondernemersklimaat verder optimaliseren.

TLN

Transport en Logistiek Nederland (TLN) is dé belangenbehartigende ondernemersorganisatie van en voor de sector. TLN is actief op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau, daarbij nadrukkelijk rekening houdend met maatschappelijke doelstellingen en ontwikkelingen. Het gaat daarbij om beleid dat zijn uitwerking heeft op korte, maar zeker ook op lange termijn.

Nederland is de toegangspoort van en naar Europa. We kunnen het ons niet permitteren om verder vol te lopen en vast te staan. Een goede bereikbaarheid en een robuuste regionale infrastructuur zijn ook voor Utrecht essentieel voor economische groei. Provincies zijn verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van provinciale (verbindings)wegen, bruggen en tunnels. Daarnaast kan de inzet van de provincie doorslaggevend zijn voor het oplossen van knelpunten op het hoofdwegennet. Bijvoorbeeld door een gezamenlijke lobbyinzet of door cofinanciering. Investerings in infrastructuur zijn nodig om onze concurrentiepositie te behouden. Dit is van belang voor de economie, de leefbaarheid en voor de veiligheid van onze inwoners. De infrastructuur moet overal op orde zijn, in drukke regio's maar ook in krimpgebieden.

Knelpunten wegennet

TLN vraagt aandacht voor de onderstaande knelpunten in Utrecht:

1. A12 Oudenrijn - Gouwe

De A12 tussen Oudenrijn en Gouwe staat in de top-3 van duurste files voor vrachtverkeer in Nederland. In 2016 was de economische schade op dit traject 13 miljoen euro. Ook staat de A12 in de NMCA als potentieel knelpunt genoemd. Daarom roept TLN Zuid-Holland op om samen met de provincie Utrecht en aanliggende gemeenten te pleiten voor een uitgebreid MIRT-onderzoek naar de A12.

2. A28 Utrecht - Amersfoort

TLN voorziet problemen op de lange termijn op de A28 tussen Utrecht en Amersfoort. Daarom is de wens van TLN dat er een MIRT-onderzoek komt naar de A28.

3. A2 Utrecht - Amsterdam/N201

TLN wil graag dat de aansluitingen Vinkeveen/Hilversum en Breukelen verbeterd/verlengd worden. Ook ziet TLN graag dat het Utrechtse gedeelte van de N201 naar 2x2 rijstroken opgewaardeerd wordt.

Verder vraagt TLN aandacht voor de capaciteitstekorten op de N224 Zeist-Scherpenzeel en de N226/N227 tussen Woudenberg-Maasbergen richting de A12 en Amersfoort. Tot slot ziet TLN graag een spoedige oplossing voor het capaciteitsprobleem op- en rond de Rijnbrug in Rhenen.

Verbetering verkeersveiligheid

De transportsector wil bijdragen aan het terugdringen van het aantal verkeersdoden in Nederland. TLN organiseert lessen 'Veilig op weg' op basisscholen en promoot veilig weggedrag bij chauffeurs en transportbedrijven. Dat is echter niet genoeg.

Er zijn extra middelen nodig om met name het provinciale wegennet veiliger te maken. Eén op de vijf verkeersdoden valt op provinciale wegen, terwijl slechts 6% van het wegennet provinciaal is. Het Rijk heeft 50 miljoen euro extra vrijgemaakt voor verkeersveiligheid op N-wegen. TLN roept Utrecht op hiervan gebruik te maken en samen met de (lokale) verkeersdeelnemers te kijken naar structurele oplossingen die de verkeersveiligheid verbeteren.

Scheiden van verkeer op N-wegen

Veel provinciale N-wegen faciliteren zowel snel als langzaam verkeer. Door de diversiteit aan weggebruikers komt veilige en efficiënte verkeersafwikkeling in de knel. Ook vrachtautochauffeurs ondervinden daar tijdens provinciale routes hinder van. De veiligheid van en doorstroming voor alle weggebruikers laat dan zwaar te wensen over.

De verkeersafwikkeling zal fors verbeteren door diverse weggebruikers te scheiden door aanleg van:

1. een hoofdrijbaan voor doorgaand en snelverkeer
2. separate fietsstraten/paden inclusief eventueel bestemmingsverkeer en
3. een parallelweg voor landbouwverkeer met eventueel bestemmingsverkeer.

Deze aanpak levert optimale doorstroming en een hogere verkeersveiligheid voor alle weggebruikers van de N-wegen op. TLN werkt graag met u samen om deze aanpak te realiseren.

Stimulering multimodaal vervoer

Naast wegtransport is vervoer over spoor en water noodzakelijk om de groeiende behoefte aan goederenvervoer in goede banen te leiden. TLN dringt er bij Utrecht op aan om ondernemers in transport en logistiek te stimuleren om ook andere vervoersconcepten dan wegvervoer te gebruiken. Dat kan door het initiëren van haalbaarheidsstudies naar potentiële overslagpunten voor spoor en water en het opzetten van structureel overleg tussen betrokken stakeholders.

Sluitend netwerk voor toegang van LZV's

Op steeds meer (provinciale) wegen zijn Langere en Zwaardere Vrachtautocombinatie's (LZV) toegestaan. Dit kan het aantal ritten met 15 tot 30% verminderen. Dat is goed voor de luchtkwaliteit, tegengaan van congestie en vermindering van de geluidshinder. Uit proeven blijkt dat de verkeersveiligheid niet in het geding is. TLN pleit voor het vrijgeven van de wegen voor het goederenvervoer als blijkt dat er geen inhoudelijke bezwaren tegen zijn.

Voldoende en veilige parkeerplaatsen voor vrachtauto's

Er zijn nog altijd onvoldoende (beveiligde) parkeerplaatsen voor vrachtauto's. Het tekort neemt toe. Als toegangspoort van Europa ligt het voor de hand dat Nederland zijn verantwoordelijkheid neemt en zorgdraagt voor voldoende en veilige parkeerplaatsen langs het hoofd- en onderliggend wegennet. Er is behoefte aan slim cameratoezicht. Jaarlijks is er

350 miljoen euro schade door ladingdiefstallen. Voldoende veilige parkeerplaatsen zijn in het belang van de veiligheid van de chauffeur, de lading, de weggebruiker en de concurrentiepositie van Nederland als poort van Europa.

In Utrecht zijn de tekorten het meest nijpend in de omgeving van de A28 tussen Utrecht en Amersfoort en de A12 nabij Veenendaal. De provincie kan samen met aanliggende gemeenten (private) initiatieven ondersteunen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van grond. Ook kan de provincie een regisserende en coördinerende rol op zich nemen en partijen bijeen brengen.

Onze mobiliteit móet verduurzamen. Technologische ontwikkelingen helpen daarbij. De ambitie van TLN is glashelder: halvering van de totale CO₂-uitstoot van het wegvervoer in 2030. Al in 2025 moeten steden in principe zonder schadelijke uitstoot (zero emission) worden bevoorrad. Dat is alleen mogelijk als transporteurs en logistiek dienstverleners, verladers, voertuigproducenten, energieleveranciers en overheden intensief samenwerken. Ook de bijdrage van Utrecht is hierbij belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan allerlei innovatieve toepassingen die bijdragen aan het beter benutten van bestaande infrastructuur.

Drie sporen naar verduurzaming

Omdat emissieloos transport met vrachtauto's buiten de steden voorlopig technisch nog niet realistisch is, zet TLN in op drie sporen.

1. Zero emission in de stedelijke logistiek, met volledig elektrische of hybride distributievoertuigen, of voertuigen met waterstof-aandrijving.
2. Low emission op langere afstanden in het binnenland, met vloeibare of gasvormige biobrandstoffen.
3. Verdere verhoging van de doelmatigheid in logistieke ketens.

Op langere termijn is waterstof waarschijnlijk een belangrijke duurzame brandstof voor de transportsector. Aardgas is wat TLN betreft geen route naar een duurzame toekomst. CNG of LNG zijn immers fossiele brandstoffen. De ontwikkeling van tankstations voor CNG of LNG is daarom alleen zinvol als daarmee op korte termijn een omschakeling naar duurzame gassen mogelijk is.

Landelijke toegangsregels

Om schoon rijden te bevorderen, heeft het bedrijfsleven behoefte aan duidelijkheid voor een langere termijn. Landelijke uniforme toegangseisen tot binnensteden zijn essentieel. Logistieke dienstverleners opereren vaak bovenregionaal of landelijk. Een fragmentatie in hun wagenparken staat efficiënte en rendabele bevoorrading in de weg. Ook is het belangrijk dat er een infrastructuur komt voor schone brandstoffen. Provincies kunnen bij deze ontwikkelingen een stimulerende en coördinerende rol spelen.

Efficiëntere bevoorrading door data delen

Door technologische ontwikkelingen en digitalisering kan de bevoorrading van binnensteden efficiënter. Daarvoor is nodig dat private data van ondernemers worden gekoppeld met publieke data van overheden over wegafsluitingen, voertuigbeperkingen en de actuele doorstroming.

Op provinciale wegen kunnen slimme – met internet verbonden – verkeerslichten direct communiceren met vrachtauto's. Als een vrachtautochauffeur 'real time' informatie krijgt over de snelheid waarmee een verkeerslicht kan worden benaderd, is een forse besparing op brandstof mogelijk. Dat biedt voordelen voor ondernemers, maar zeker ook voor de luchtkwaliteit. TLN onderzoekt graag met u welke mogelijkheden er zijn om binnen Utrecht een pilot te doen met deze vorm van het delen van data.

Voldoende ruimte voor logistieke bedrijvigheid

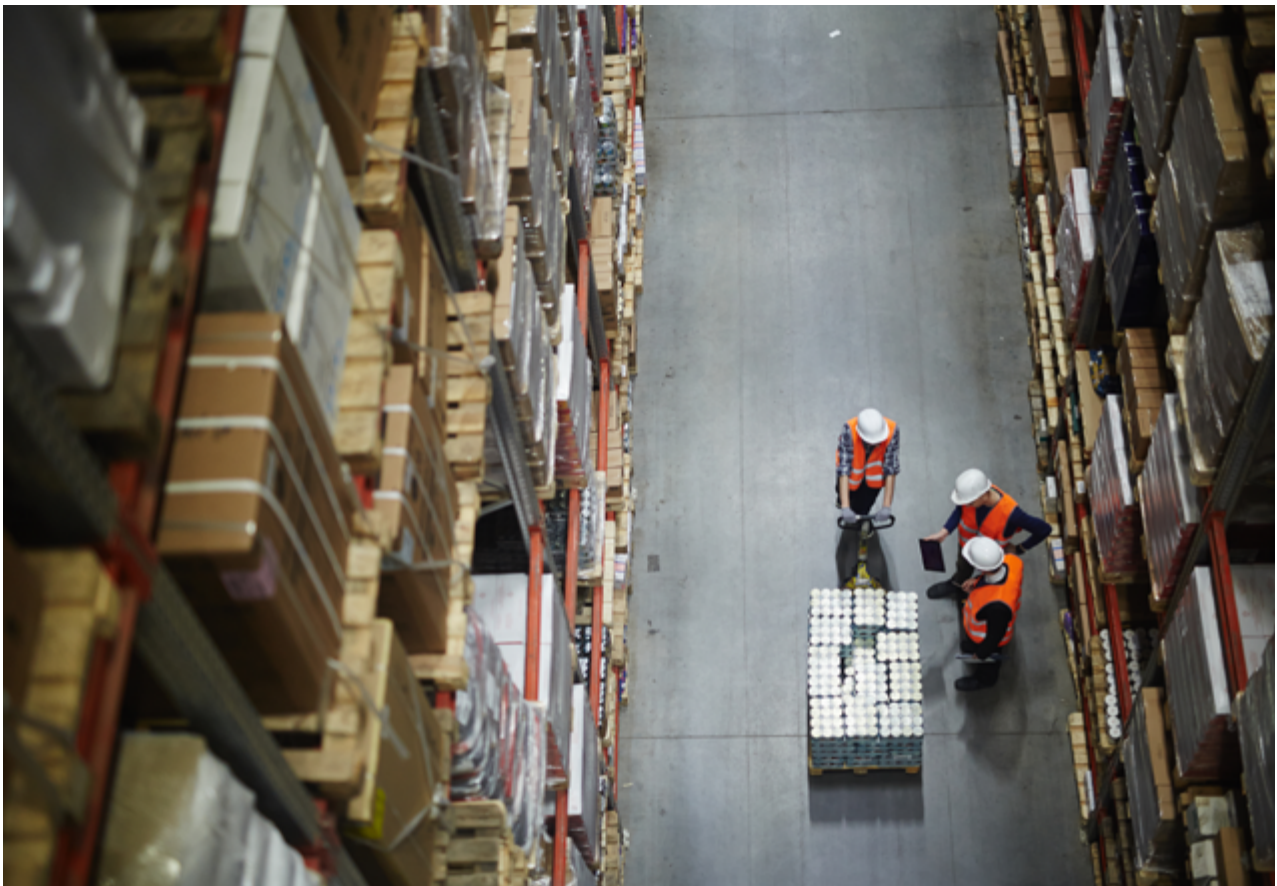
De vraag naar logistieke diensten is afgelopen tijd sterk toegenomen. Een recente conjunctuurenquête van TLN leert dat een record aantal bedrijven in de sector wil uitbreiden. De vraag naar ruimte voor logistieke bedrijvigheid neemt komende jaren verder toe. Dat beïnvloedt de ruimtelijke ordening.

Voldoende ruimte voor groei

Nu de economie aantrekt, is het van belang dat Utrecht een actieve rol neemt bij het toewijzen van ruimte voor logistieke bedrijvigheid. Een wereldwijde topsector die bereid is te investeren in nieuwe werkgelegenheid mag niet in de groei belemmerd worden door een gebrek aan ruimte. In de praktijk blijken gemeenten niet altijd open te staan voor verdere ontwikkeling van bedrijventerreinen met veel logistieke bedrijvigheid. Als gemeenten uitbreiding of nieuwbouw van logistieke bedrijvigheid gaan wenen, ontstaat een tekort aan ruimte. TLN vraagt de provincie dit te vermijden.

Stimulering van logistieke ontkoppelpunten

Logistieke ontkoppelpunten (LOP's) gaan een rol spelen in toekomstige transport- en logistieke processen gericht op stedelijke, regionale en netwerk distributie. TLN zet zich in voor een netwerk van logistieke ontkoppelpunten aan de rand van steden. Hier verwisselen transportbedrijven voertuigen, vindt opslag plaats en worden goederen overgeladen in 'zero-emission' voertuigen voor stadsdistributie. Lokale bevoorrading gebeurt dan met kleine, schone voertuigen en het verkeer tussen de ontkoppelpunten en distributiecentra vindt plaats met grote voertuigen, zoals LZV's. Het is van grote betekenis dat Utrecht de komst van dergelijke LOP's stimuleert, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van grond. Een LOP kan op verschillende manieren ontstaan. Het kan een netwerk zijn van kleinschalige LOP's bij bestaande vervoerende en/of verladende bedrijven op het eigen terrein. Het kan ook een terrein zijn dat informeel al als LOP wordt gebruikt.

Een goed werkende regionale arbeidsmarkt

De provincie heeft op het terrein van de arbeidsmarkt geen formele functie of wettelijke taak. Toch roept TLN Utrecht op om aandacht te besteden aan de regionale arbeidsmarkt. De sector is naarstig op zoek naar vrachtautochauffeurs, personeel voor het middenkader en ook naar verhuispersoneel. Het personeelstekort is dermate nijpend dat er capaciteitsproblemen ontstaan. TLN heeft een aantal suggesties voor Utrecht op een rij gezet, waarmee de provincie kan bijdragen aan de ontwikkeling van de regionale arbeidsmarkt.

Grote behoefte aan personeel

De sector transport en logistiek is ook in Utrecht dringend op zoek naar personeel. Uit het laatste conjunctuuronderzoek van TLN blijkt dat 60% van de ondernemers in de bedrijfstak het moeilijk of zeer moeilijk vindt om vacatures op te vullen. In het conjunctuuronderzoek verwoordde een ondernemer het als volgt: *“2017 was een goed jaar, echter met de kanttekening dat het een veel beter jaar had kunnen zijn als wij voldoende bezetting hadden gehad op onze wagens. Ondanks de vele advertenties bleek het een onmogelijke opgave om vrachtwagenchauffeurs te vinden. Hierdoor stonden wagens stil en moesten wij ons uiterste best doen om het werk uit te besteden. In sommige gevallen moesten wij zelfs ‘nee’ verkopen. Iets wat normaal niet in ons woordenboek voorkomt.”*

Goed zicht op het arbeidspotentieel

Een goed zicht op het beschikbare arbeidspotentieel is onontbeerlijk. TLN pleit ervoor dat Utrecht onderzoek laat doen naar trends en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de provincie. Dat biedt waardevolle informatie over de beroepsbevolking, werkgelegenheid, mobiliteit en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Een goede regionale arbeidsmarktontwikkeling is hiervan afhankelijk.

Regionale samenwerkingsverbanden

TLN adviseert om in regionale samenwerkingsverbanden gezamenlijk te investeren in mensen die nu nog niet werken. Alfabetiseringstrajecten, (Nederlandse) taalcursussen, het behalen van een rijbewijs zijn voorbeelden van inspanningen die de kans op werk voor diverse doelgroepen sterk vergroten. Dat stelt ons in staat om medewerkers tijdens het werk op te leiden via de Branche Kwalificatie Structuur Logistiek.

Goede aansluiting beroepsonderwijs en arbeidsmarkt

ROC's leiden de vakmensen van de toekomst op. Ondernemers kijken reikhalzend uit naar deze nieuwe werknemers. Dan is van belang dat zij een opleiding hebben gekozen met een goed regionaal arbeidsmarkt-perspectief. Dan kunnen ze hun relevante kennis en kunde inzetten bij werkgevers in de buurt. Het is gewenst dat onderwijs en ondernemers daarover onderling en met elkaar in gesprek gaan. Utrecht kan een dergelijk doelmatigheidsgesprek faciliteren. Daarbij deelt TLN graag met u de reeds behaalde successen en expertise.

Transport en Logistiek Nederland
Boris Pasternaklaan 22
2719 DA Zoetermeer

Contactpersoon: Jaap Verkiel
T 088-4567 113
E jverkiel@tln.nl

